

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

HAKEM HEYET KARARINI İKAYET DAVASI - KARARDA KAYIP KAÇAK ADI ALTINDA ALINAN BEDELİN DAVALIYA İADESİNE KARAR VERİLDİ - UYU MAZLIK HAKKINDA GENEL HÜKÜMLERDEKİ SÜRELERE TABİ OLARAK DAVA AÇILABİLECEĞİNDEN, ANILAN KANUNUN 22.MADDENİN 6.FIKRASI GEREĞİNCE HAKEM HEYETİ KARARI YARGILAMADA DELİL NİTELİĞİNDEDİR.

ÖZET: Somut olayda, kararda, kayıp kaçak adı altında alınan bedelin davalıya iadesine karar verildiği dosyada bulunan karardan açıkça anlaşılmaktadır. Verilen bu karar aynı zamanda tespit hükmü taşıdığından sözleşme ile ilgili kişi nedeniyle ileriki dönemlere de etkili (art etkili) olacaktır. Kesin olarak söz etmek mümkündür. Bu durumda uyu mazlık hakkında genel hükümlerdeki sürelerle tabi olarak dava açılabilir. İnce hakem heyeti kararı yargılamada delil niteliğindedir.

(4628 S. K. m. 4) (4077 S. K. m. 6, 22) (6100 S. K. Geç. m. 3) (YHGK. 24.04.2013 T. 2012/13-1229 E. 2013/577 K.)

Dava: Taraflar arasındaki <hakem heyeti kararını ikayet> davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Silifke 1.Asliye Hukuk Mahkemesince davanın reddine dair verilen 11.06.2012 gün ve 2012/383 E., 2012/383 K. sayılı kararın incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 7.Hukuk Dairesinin 11.07.2013 gün ve 2013/814 E-2013/13167 K. sayılı ilamı ile; (...Dava elektrik abonelerinden tahsil edilen kaçak kayıp bedeli hakkında verilen tüketici sorunları hakem heyeti kararının itirazın kaldırılması istemine ilişkinidir. Mahkemece verilen davanın reddine ilişkin kararın davacı tarafça temyizi üzerine, kararın kesin olduğu gerekçesiyle temyiz isteminin reddine karar verilmiş, asıl ve ek karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

1- Hemen belirtmek gerekir ki kayıp kaçak bedelinin başvuru tarihinden sonraki faturaların düzenleme biçimine de etkisi olacaktır, bir başka deyişle kararın ileriye yönelik uygulaması bulunduğundan ve bu yöndeki talebin de devamlılık arz eden bir isteme ilişkin olduğu, yine Dairemizce de benimsenen Hukuk Genel Kurulu'nun aynı doğrultudaki uygulaması da gözetildiğinde yerel mahkemece verilen kararın kesin olduğundan söz etmek mümkündür. Hal böyle olunca mahkemece temyiz isteminin yazılı gerekçeyle reddine karar verilmesi isabetsiz olup, davacı tarafın bu yönde temyiz itirazının kabulü ile temyiz isteminin reddine ilişkin mahkemece verilen ek kararın KALDIRILMASINA,

2- Davacı tarafın asıl hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesine gelince; taraflar arasındaki uyu mazlık, elektrik faturalarına yansıtılan kayıp-kaçak bedelinin tüketiciden alınıp alınamayacağı hususundadır. Kayıp-kaçak miktarı, dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı göstermektedir. Yani kayıp-kaçak bedeli elektrik sisteminde ortaya çıkan teknik ve teknik olmayan kaybın maliyetinin kayıp-kaçak bedeli oranları ölçüsünde kararlaştırılması amacıyla belirlenen bir bedeldir. 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 4.maddesinin 2.fıkrasında kurumun bu konuda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten sorumlu olduğu belirtilmektedir. Buna göre Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu elektrik

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

faturalarında bulunacak ve ücretlendirilecek tarife unsurlarını belirleme yetkisine sahiptir. Kayıp-kaçak bedeli, Kurumun Kanunun kendisine verdiği yetki çerçevesinde ve Kanunun temel amaçlarına uygun şekilde belirlendiği bir bedeldir. Söz konusu bedeli belirlemek üzere alınan kurul kararı kurumun bir düzenleyici işlemi olarak tüm tüzel ve gerçek kişileri bağlayıcı niteliğe haizdir. Tarifelerin uygulanması lisans sahibi şirketler bakımından yasal bir zorunluluktur. Lisans sahibi şirketler, tarifeyi de karşılayamayacağı gibi, tarifede yer almayan bir bedeli de tahsil veya düzenlenen tarifeler kapsamında belirlenmiş bir bedeli de tahsil etmeme gibi bir davranışta bulunamazlar. Bu sebeple, perakende satış lisansı sahibi şirketlerin tarifeleri uygulayıp uygulamama ve kayıp-kaçak bedelini tahsil edip etmeme gibi bir inisiyatif bulunmamaktadır. Tarifelere uyma yükümlülüğü tüzel bir gerçek kişi olarak kayıp-kaçak bedeli perakende satış tarifesinin bir unsuru olarak faturalarda yer almaktadır. Bu nedenle, şirketlerin söz konusu karara aykırılık teşkil edecek bir işlemde bulunmaları mümkün değildir. Açık bir anlatımla az yukarıda belirtilen EPDK kararı idari yargı yerinde iptal edilmedikçe tüm tüketicileri bağlar. Hal böyle olunca; mahkemece davanın (itirazın) kabulü ile tüketici sorunları hakem heyetinin itiraza konu kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizdir...) gerekçesiyle davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile kararın bozulması ile dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmemiştir. Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gerekçe görüldü:

Karar: Dava, elektrik abonelerinden tahsil edilen kaçak kayıp bedeli hakkında verilen tüketici sorunları hakem heyeti kararının itirazın kaldırılması istemine ilişkindir. Davacı, davalı elektrik aboneleri tarafından 2011/4-2012/2 arasındaki dönem faturalarında 26,64 TL'lik kayıp/kaçak bedelinin tahakkuk ettirildiği gerekçesiyle Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurduğunu, hakem heyetince tüketicinin talebinin kabulü ile 26,64 TL'nin tüketicisine iadesine karar verildiğini, Tüketici Hakem Heyeti Kararının hukuka aykırı olduğunu belirterek, Silifke Kaymakamı'nın Tüketici Sorunları Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 17.04.2012 tarih ve 306 no'lu kararının kaldırılmasına karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Davalı, savunmada bulunmamıştır.

Mahkemece, abonelerden kayıp/kaçak bedeli adı altında tahsil edilen bedelin, 11.08.2002 gün ve 24843 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan <Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkındaki Tebliğ> gereğince davacı tarafından tahakkuk ve tahsil edildiğini, anılan düzenlemenin 4077 sayılı Kanun'un 6.maddesi gereğince haksız art niteliğindedir. Davacı, bu gerekçeleri belirterek davanın reddine karar verilmesini; hükmün, davalı tarafın temyizi üzerine, mahkemece verilen kararın kesin olması nedeniyle temyiz talebinin reddine karar verilmesini, hem asıl kararın hem de ek kararın davacı tarafından temyizi üzerine; Özel Dairece, metni yukarıda aynen yazılı gerekçeler ile karar bozulmuştur. Mahkemece, önceki gerekçeler genel olarak temyiz talebiyle hem hükmün kesin olduğuna hem de esas yönünden direnme kararı verilmiştir. Direnme kararını, davacı vekili temyize getirmektedir. Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; davacı Kurum'un abonelerinden kayıp-kaçak bedeli isteyip isteyemeyeceği; buradan varılacak sonuca göre Tüketici Hakem Heyeti Kararının iptaline karar verilip verilmeyeceği noktalarında toplanmaktadır. Bu nedenle, yukarıda belirtilen gerekçelerin esasına geçilmeden

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

önce, mahkemece verilen kararın kesin olup olmadığı; buradan varılacak sonuca göre Özel Daire'nin ve Hukuk Genel Kurulu'nun in esasını inceleyip inceleyemeyeceği hususu önsorun olarak tartışılmıştır.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (TKHK)'nin, 'Tüketici Sorunları Hakem Heyeti' başlıklı 22.maddesinin 5.fıkrasında; 'Değeri be yüz milyon liranın altında bulunan uyu mazlıklarda tüketici sorunları hakem heyetlerine başvuru zorunludur. Bu uyu mazlıklarda heyetin vereceği kararlar tarafları bağlar. Bu kararlar tarafların ve ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir. Taraflar bu kararlara karşı onbe gün içinde tüketici mahkemesine itiraz edebilirler. İtiraz, tüketici sorunları hakem heyeti kararının icrasını durdurmaz. Ancak, talep edilmesiyle birlikte hakim, tüketici sorunları hakem heyeti kararının icrasını tedbir yoluyla durdurabilir. Tüketici sorunları hakem heyeti kararlarına karşı yapılan itiraz üzerine tüketici mahkemesinin vereceği karar kesinir.' denilmektedir. Aynı maddenin 6.fıkrasında ise; 'Değeri be yüz milyon lira ve üstündeki uyu mazlıklarda tüketici sorunları hakem heyetlerinin verecekleri kararlar, tüketici mahkemelerinde delil olarak ileri sürülebilir. Kararların bağlayıcı veya delil olacağına ilişkin parasal sınırlar her yılın Ekim ayı sonunda Devlet İstatistik Enstitüsü'nün Toptan Enerji Fiyatları Endeksinde meydana gelen yıllık ortalama fiyat artışı oranında artar. Bu durum, Bakanlıkça her yıl Aralık ayı içinde Resmi Gazetede ilan edilir.' hükmüne yer verilmiştir. Madde metninden Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin ancak değeri 'be yüz milyon liranın altında' bulunan uyu mazlıklar için vereceği kararlara karşı onbe gün içerisinde tüketici mahkemesinde itiraz edilebileceği, bu miktarın daha sonraki yıllarda ise Devlet'in, TEFE'ne göre artırılacağı açıkça anlaşılmaktadır. Bu miktar 2012 yılı için 1.161,67 TL, 2013 yılı için ise 1.272.TL'dir. Bu miktarı aşan uyu mazlıklarda ise Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin vereceği kararların tüketici mahkemelerinde sadece delil olarak ileri sürülebileceği de yine madde de düzenlenmiştir. Somut olayda, davacı vekili, Silifke Tüketici Sorunları Hakem Heyetinin 17.04.2012 tarih ve 306 sayılı kararının iptalini istemiştir. Sözü edilen kararda, kayıp kaçak adı altında alınan bedelin davalıya iadesine karar verildiği dosyada bulunan karardan açıkça anlaşılmaktadır. Verilen bu karar aynı zamanda tespit hükmü taşıdığından sözleşme ile ilgili kisi nedeniyle ileriki dönemlere de etkili (art etkili) olduğundan kesin olduğundan söz etmek mümkün değildir. Bu durumda uyu mazlık hakkında genel hükümlerdeki sürelerle tabi olarak dava açılabilirinden, anılan Kanun'un 22.maddenin 6.fıkrası gereğince hakem heyeti kararı yargılamada delil niteliindedir. (Aynı ilkeler Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 24.04.2013 gün ve 2012/13-1229 E., 2013/577 K. sayılı kararında da benimsenmiştir.)

in esasının incelenmesine gelince;

Davacı ile davalı arasında 29.12.2009 tarihinde abonelik sözleşmesi düzenlendiği, dava konusu hakem heyeti kararına konu dönemde davacı tarafından davalıdan kayıp/kaçak bedeli olarak 26,64 TL tahakkuk ettirildiği, Silifke Tüketici Sorunları Hakem Heyetinin 17.04.2012 gün ve 2012/186-306 nolu kararı ile söz konusu bedelin davalıya iadesine karar verildiği hususlarında tartışma bulunmamaktadır. Kayıp-kaçak miktarı, dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı göstermektedir. Yani kayıp-kaçak bedeli elektrik sisteminde ortaya çıkan

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

teknik ve teknik olmayan kaybın maliyetinin kayıp-kaçak bedeli oranları ölçüsünde kar ılanabilmesi amacıyla belirlenen bir bedeldir. Davacı Kurum tarafından elektrik enerjisinin üretiminden, tüketicilere ula tırılıncaya kadar olu an elektrik eksikli i kayıp bedeli olarak; enerji nakil hatlarından çe itli sebeplerle sayaçtan geçirilmeksizin, herhangi bir bedel ödemededen kullanılan elektrik bedeli de kaçak bedeli olarak di er kullanıcı abonelere yansıtılmaktadır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 4.maddesinin 1.fıkrasında, bu Kanun ile verilen görevleri yerine getirmek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun kuruldu unu belirtmi , aynı maddenin 2.fıkrasında ise; <Kurum, tüzel ki ilerin yetkili oldukları faaliyetleri ve bu faaliyetlerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini tanımlayan Kurul onaylı lisansların verilmesinden, i letme hakkı devri kapsamındaki mevcut sözleşmelerin bu Kanun hükümlerine göre düzenlenmesinden, piyasa performansının izlenmesinden, performans standartlarının ve da ıtım ve mü teri hizmetleri yönetmeliklerinin olu turulmasından, tadilinden ve uygulattırılmasından, denetlenmesinden, bu Kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten, piyasa ihtiyaçlarını dikkate alarak serbest olmayan tüketicilere yapılan elektrik satı ında uygulanacak fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten ve bu fiyatlarda enflasyon nedeniyle ihtiyaç duyulacak ayarlamalara ili kin formülleri uygulamaktan ve bunların denetlenmesinden ve piyasada bu Kanuna uygun ekilde davranılmasını sa lamaktan sorumludur?> hükmüne yer verilmi tir. Madde metninden de açıkça anla ılaca ı üzere, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na tüketicilere yapılacak elektrik satı larında uygulanacak fiyatlandırmaya esas unsurları tespit etme görevi verilmi tir. Bu maddede de anlatılmak istenilen hususun 1 kw elektrik enerjisinin tüketicilere ula ıncaya kadarki maliyet ve kar payı olup, yoksa Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na sınırsız bir fiyatlandırma unsuru belirleme yetkisi ve görevi vermedi i açıktır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bu maddeye dayanarak 11.08.2002 gün ve 24843 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan <Perakende Satı Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satı Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebli ?i yayımlamı ve lisans sahibi irketlerde bu tebli e uygun olarak tüketiciden kayıp-kaçak bedeli adı altında bedel tahsil etmi lerdir. Ancak yukarıda açıklandı ı üzere tebli in dayana ı olan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 4.maddesinde, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu'na sınırsız bir fiyat belirleme hak ve yetkisi verilmemi tir. Elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp ile ba ka ki iler tarafından hırsızlanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin, kurallara uyan abonelerden tahsili yoluna gitmek hukuk devleti ve adalet dü ünceleri ile ba da mamaktadır. Hem bu hal, parasını her halükarda tahsil eden davacı Kurum'un ça ın teknik geli melerine ayak uydurmasına engel olur, yani davacı kendi teknik alt ve üst yapısını yenileme ihtiyacı duymayaca ı gibi; elektri i hırsızlamak suretiyle kullanan ki ilere kar ı önlem alma ve takip etmek için gerekli giri imlerde de bulunmasını engeller. Oysa ki, elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları engelleme veya hırsız takip edip, bedeli ondan tahsil etme görevi de bizzat enerjinin sahibi bulunan davacıya aittir. Bununla birlikte, tüketici olan vatanda ın faturalara yansıtılan kayıp-kaçak bedelinin hangi miktarda oldu unun apaçık denetlenebilmesi ve hangi hizmetin kar ılı ında ne bedel ödedi ini bilmesi, yani effaflık hukuk devletinin vazgeçilmez unsurlarındandır. Hukuk Genel Kurulundaki görü meler esnasında bir kısım üyelerce, bozmanın yerinde oldu unu; bazı üyelerce de idarenin kaçak bedelini alamayaca ını ancak kayıp bedelini alabilece ini, bu bakımdan kararın belirtilen de i ik

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

gerekçe ile bozulması gerektiğini ileri sürmüşler ise de bu görüşler kurul çoğunluğu tarafından belirtilen nedenlerle kabul edilmemiştir. Tüm bu nedenlerle, yerel mahkemenin yazılı ekinde karar vermesinde bir isabetsizlik görülmediğinden, usul ve yasaya uygun direnme kararının onanması gerekmiştir. Açıklanan nedenlerle direnme kararının onanması gerekir.

Sonuç: Açıklanan gerekçeyle; davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile temyiz olunan direnme kararının ONANMASINA, gerekli temyiz ilam harcı peşin alındığından başka harç alınmasına mahal olmadığına, 6217 sayılı Kanununun 30.maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa eklenen <Geçici madde 3> atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 440.maddesi uyarınca 15 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere 21.05.2014 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARAR OY YAZISI

Sayın çoğunluğun, Yerel Mahkemenin direnme kararının onanması yönündeki kararına karşı, karar oyuğunun gerekçeleri aşağıda sunulmuştur.

Hukuk Genel Kurulunun önüne gelen uyuşmazlık; davacı tarafından belirlenen ve EPDK tarafından onaylanan kurul kararına göre alınan kayıp-kaçak bedelinin, Tüketici Hakem Heyeti veya dava üzerine Tüketici Mahkemesince yasal olmadığı, hakkaniyete aykırı bulunduğuna ve haksız artışta etkili olduğunda değerlendirilmesinin yerinde olup olmadığı, varılacak sonuca göre de kayıp-kaçak bedelinin tüketiciden alınıp alınmayacağı noktasında toplanmaktadır. Yüksek Genel Kurulca yapılan incelemede; (karar gerekçesinde) Enerji piyasası Düzenleme Kurumuna sınırsız bir fiyatlandırma unsuru belirleme yetkisi ve görevi verilmediği, elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelecek kayıp ile başka kişiler tarafından hırsızlanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin, kurallara uyan abonelerden tahsil yoluna gitmenin hukuk devleti ve adalet düncesi ile başka mayacağı, bu halin, parasını her halükarda tahsil eden davacı kurumun çağın teknik gelişmelere ayak uydurmasına engel olacağı, bir başka deyişle davacının kendi teknik alt ve üst yapısını yenileme ihtiyacı duymayacağı gibi, elektrik hırsızlamak suretiyle kullanan kişilere karşı önlem alma ve takip etmek için gerekli girişimlerde bulunmasını engelleyeceği, oysaki elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları engelleme veya hırsız takip edip bedelini ondan tahsil etme görevi de bizzat enerjinin sahibi bulunan davacıya ait olduğuna, bununla birlikte tüketici olan vatandaşın faturalara yansıtılan kayıp kaçak bedelinin hangi miktar olduğunu apaçık denetleyebilmesi ve aynı hizmetin karşılığında ne bedel ödediğini bilmesi yani şeffaflığın hukuk devletinin vazgeçilmez unsurları olduğuna, tüm bu nedenlerle yerel mahkemece yazılı ekinde karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmediğinden usul ve yasaya uygun olan direnme kararının onanmasına karar verilmiştir.

Öncelikle konunun aydınlatılması için, davacı tarafından elektrik abonelerinden alınmakta olan kayıp/kaçak bedeline ilişkin ücretin yasal dayanağının açıklanmasında ve incelenmesinde yarar vardır. Kayıp-Kaçak bedeli uygulamasına ilişkin meri mevzuatı arzedecek olursak; 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1/1.maddesine göre; <Bu

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

Kanunun amacı; elektri in yeterli, kaliteli, sürekli, dü ük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir ekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve effaf bir elektrik enerjisi piyasasının olu turulması ve bu piyasada ba ımsız bir düzenleme ve denetimin sa lanmasıdır.> Yine aynı kanunun 4/1.maddesine göre; <Kamu tüzel ki ili ini haiz, idari ve mali özerkli e sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kurulmu tur.> Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ise; <...bu Kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten, piyasa ihtiyaçların dikkate alarak serbest olmayan tüketicilere yapılan elektrik satı nda uygulanacak fiyatlandırma esasların tespit etmekten ve bu fiyatlarda enflasyon nedeniyle ihtiyaç duyulacak ayarlamalara ili kin formülleri uygulamaktan ve bunların denetlenmesinden ve piyasada bu Kanuna uygun ekilde davranılmasını sa lamaktan sorumludur. (md. 4/2-son) Yine Kurumun görevleri arasında; tüketicilere güvenilir, kaliteli, kesintisiz ve dü ük maliyetli elektrik enerjisi hizmeti verilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapmak da yer almaktadır. (md. 5/6-c) Davaya konu olan kayıp-kaçak bedeli, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 9.maddesinde Ulusal Tarife adı altında EPDK tarafından belirlenerek uygulanmaktadır. 01/04/2011 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanmakta olan bu tarife de EPDK'nun 28/12/2010 tarih ve 2999 sayılı kararı ile belirlenmi tir.

Tarifelerin uygulanmasında davacının da dahil oldu u lisans sahibi irketler bakımından yasal zorunluluk bulunmaktadır. Lisans sahibi irketler tarifeyi de i tiremeyece i gibi tarifede yer almayan bir bedeli de tahsil edemeyecek veya düzenlenen tarifeler kapsamında düzenlenmi bir bedeli de tahsil etmeme gibi bir davranı ta bulunamayacaktır. Di er bir anlatımla, lisans sahibi irketlerin tarifeleri uygulayıp uygulamama ve kayıp-kaçak bedelini tahsil etmeme gibi bir inisiyatif bulunmamaktadır.

Tarifelere uyma yükümlülü ünün bir gere i olarak kayıp-kaçak bedeli perakende satı tarifesinin bir unsuru olarak faturalarda yer almakta, bu bedelin belirlenmesi için alınan kurul kararı EPDK'nun bir düzenleyici i lemi olarak tüm tüzel ve gerçek ki ileri ba lamaktadır. 14.03.2013 tarihinde kabul edilen ve 30.03.2013 tarihli ve 28603 sayılı resmi gazetede yayınlanan 6446 nolu Elektrik Piyasası Kanununun, amaç ba lıklı 1.maddesinde; <Bu Kanunun amacı; elektri in yeterli, kaliteli, sürekli, dü ük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir ekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü istikrarlı ve effaf bir elektrik enerjisi piyasasının olu turulması ve bu piyasada ba ımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sa lanmasıdır.> kapsam ba lıklı 2.maddesinde; <Bu Kanun; elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan veya perakende satı ı, ithalat ve ihracatı, piyasa i letimi ile bu faaliyetlerle ili kili tüm gerçek ve tüzel ki ilerin hak ve yükümlülüklerini kapsar.> Lisans esasları ba lıklı 5.maddesinin 4.fıkrası, <Tarifesi düzenlemeye tabi lisans sahibi tüzel ki iler için a a ıda belirtilen hususlara ili kin hükümler Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikte yer alır> 4.bendin c fıkrasında ise; <Bu Kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmeye, piyasa ihtiyaçlarını dikkate alarak son kaynak tedariki kapsamında ve/veya serbest olmayan tüketicilere yapılan elektrik satı nda uygulanacak fiyatlandırma esaslarını tespit etmeye ve bu fiyatlarda enflasyon dahil ihtiyaç duyulacak di er ayarlamalara ili kin formülleri uygulamaya dair yöntemler ve

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

bunların denetlenmesine dair hükümler,> 4.bendinde d fıkrasında ise, <Hizmet maliyetlerinin yansıtılmasına dair kurallar ile teknik ve teknik olmayan kayıpları asgariye indirecek önlemlerin uygulanmasına dair esasları içeren hükümler,> yer almaktadır.

Mezkur mevzuat hükümlerine göre elektrik piyasasında fiyatlandırmanın esaslarının EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği ifade edilmektedir. Kanunun 17.maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde <ilgili tüzel kişiler Kurul tarafından onaylanan tarifeleri uygulamakla yükümlüdür.> hükmü ve 17.maddesinin dördüncü fıkrasında <Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişilerin tarafından uygulanır. Bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifede öngörülen ödemelerden herhangi birisini yapmaması halinde, söz konusu hizmetin durdurulabilmesini de içeren usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.> hükmü yer almaktadır. Kanunun 17.maddesine yer alan bu hükümler gereğince Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından tüm ülkede uygulanmak üzere onaylanan fonsuz tarife tabloları içerisinde yer alan bedellerin dağıtım/tedarik şirketlerince tüketicilerden tahsili ve söz konusu bedellerin tüketiciler tarafından ödenmesi yasal birer zorunluluktur.

Bir kamu kuruluştur olan EPDK'nun aldığı düzenleyici bir karar olan ve ülke genelinde uygulanan bedellerden biri olan kayıp-kaçak bedeli düzenleyici bir karar olup mahkemece iptal edilmedikçe veya yetkili merci tarafından geri alınmadıkça geçerlidir ve yürürlüktedir. Söz konusu bedellere ilişkin Kurul Kararı yürürlükte olup, meri mevzuatın bir parçasıdır.

Kanunun 17.maddesinin altıncı fıkrasının (ç) bendindeki <Dağıtım tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım sistemi üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere elektrik tedarik tarafları arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir.> hükmü dağıtım tarifelerini belirleme yetkisinin EPDK'da olduğunu ifade etmektedir. Kanunun 27.maddesinin altıncı fıkrasında <Dağıtım şirketleri, genel aydınlatma ile teknik ve teknik olmayan kayıplarından dolayı enerji ihtiyaçlarını TETA'dan temin ederler.> hükmü yer almaktadır. Kanun Koyucunun tamamen dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olan bir konuda şirketlere hem de genellikle fiyatı piyasa fiyatından daha yüksek olan bir kaynaktan alım zorunluluğunu getirmesi düşünülemeyeceğinden söz konusu bedelin tüketicilerden tahsil edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Kanunun Geçici 1.maddesinin birinci fıkrasında <Düzenlemeye tabi tarifeler üzerinden elektrik enerjisi satın alan tüketicileri, dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıkları nedeniyle var olan fiyat farklılıklarından kısmen veya tamamen koruyacak şekilde tesis edilmiş ve uygulamaya ilişkin hususları Kurum tarafından hazırlanan tebliğ ile düzenlenmiş fiyat eşitleme mekanizması, 31/12/2015 tarihine kadar uygulanır. Tüm kamu ve özel dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketleri fiyat eşitleme mekanizması içerisinde yer alır.> hükmü yer almaktadır. Fiyat eşitleme mekanizmasına ilişkin düzenleme ilk defa 4628 sayılı Kanunun 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 30.maddesi ile mülga Geçici 9.maddesine 10/05/2006 tarihli ve 5496 sayılı Kanununun 6.maddesi ile eklenmiş olup maddenin gerekçesinde <Geçici 9.madde ile, dağıtım ve perakende satış şirketlerine maliyetlerini yansıtan tarifeler uygulanması sonucunda bölgeler arasında özellikle kayıp-kaçak nedeniyle oluşan ayrı farklılıkların, bu farklılıklar makul düzeylere ininceye kadar

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

bir geçi dönemi için tüketicilere ulusal bazda tek bir satı fiyatı uygulanması, toptan ve perakende satı fiyatlarına müdahale edilmeden perakende satı ta rekabet ortamının olu turulması, da ıtım irketlerinin gelirlerinin önceden tahmin edilebilece i bir mekanizmanın olu turulması, e itleme mekanizmasının uygulanması sürecinde sistemde olu an kayıpların tüm kullanıcılara yansıtılması ko ullarının olu turulmasında gerekli artların tesisi hedeflenmektedir.> denilmek suretiyle Kanun koyucunun sarıh bir ekilde kayıp-kaa ı elektri in maliyet kalemleri arasında kabul etti i ve geçi dönemi için kayıp-kaçak oranları ve dolayısıyla da kayıp-kaçak bedelleri çok farklı olan bogelerin fiyat e itleme mekanizması ile aynı tarifeden elektrik kullanmasının sa lanmasını öngördü  anla ılmaktadır.

Kanun koyucu kayıp-kaa ın kanuni bir maliyet unsuru oldu unu kabul etmenin ötesinde, bu maliyet unsurundan kaynaklanabilecek da ıtım bogeleri arasındaki fiyat farklılı ından tüketicileri geçi dönemi süresince kısmen veya tamamen koruyacak ekilde bir mekanizma tesis edilmesini ngormu tür. Kanun koyucunun bir mekanizma ile bögesel etkilerini geçi dönemi süresince ortadan kaldırmayı öngördü  kayıp-kaa ın kanuni bir maliyet kalemi oldu udur.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gere ince ve çerçevesinde kayıp-kaçak bedeli Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından a a ıdaki ikincil mevzuat ile belirlenmektedir. Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeli i'nin 9.maddesinin dördüncü fıkrasında <Kayıp ve kaçak enerji miktarı da ıtım lisansı sahibi tüzel ki iler tarafından temin edilir. Kayıp kaçak bedeli, Da ıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebli hükümleri esas alınarak hesaplanır.> hükümü ve 15.maddesinin birinci fıkrası < letim sistemi kullanım geliri tavanı, iletim sistemi i letim geliri tavanı, piyasa i letim gelir tavan ve da ıtım sistemi kullanım geliri tavanına ili kin parametreler; faaliyet türüne göre belirlenen verimlilik, kalite ve kayıp-kaçak hedeflerine ula ılması lusunde, elektrik piyasası hesap plan, düzenlemeye tabi unsurlar ve raporlamaya ili kin tebli ile ilgili mevzuattaki di er hükümlere uygun olarak i letme giderleri ile amortisman giderlerinin kar ılanması ve makul bir getiri elde edilmesine izin verecek ekilde belirlenir.> hükümü yer almaktadır. Da ıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebli in 4. maddesinde gelir düzenlemesinde, da ıtım lisansı sahibi tüzel ki ilerinin da ıtım lisanslarına der edilecek parametreler arasında da ıtım lisansı sahibi tüzel ki inin lisansında her tarife dönemi için belirlenen kayıp-kaçak hedeflerinin de oldu u ifade edilmi tir. Aynı tebli in Ek 2.maddesinde kayıp-kaçak bedelinin hesaplanma yöntemi ayrıntılı ekilde düzenlenmi tir. Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya li kin Esaslar Hakkında Tebli in 19.maddesinde <b) Kayıp-kaçak hedeflerine ili kin olarak, bu Tebli in ekinde yer alan GD04.2 formundaki veriler,> lisans sahibi tüzel ki iler tarafından, kendi faaliyetleri ile ilgili olması halinde, düzenlemeye esas i letme gideri ve yatırım harcamalarına temel te kil eden ve sa lanma zorunda olan veriler arasında sayılmaktadır.

Yukarıda detaylı olarak belirtildi i üzere kayıp-kaçak bedeli Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Kanunun kendisine verdi i yetki çerçevesinde ve Kanunun temel amaçlarına uygun ekilde belirledi i bir bedeldir.

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

2575 sayılı Danıştay Kanununun 24.maddesinin Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak bakacağı davaları düzenleyen birinci fıkrasının (c) bendinde <Bakanlıklar ile kamu kurumları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kurumlarının çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici talim ve tebliğler>in ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da karara bağlanacağı ifade edilmektedir. Bir kamu kurumu olan EPDK'nun aldığı düzenleyici talim ve tebliğ olan ve ülke genelinde uygulanan kayıp-kaçak bedeli bu madde kapsamında olup ve bu davalarda görevli mahkeme ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'dır. Danıştay söz konusu bedellerin iptali talebiyle açılan davaların tamamında yürütmeyi durdurma istemlerini reddetmiş ve esasa inceleme incelemesini sürdürmektedir. Bilindiği üzere, düzenleyici talim ve tebliğ mahkemece iptal edilmedikçe veya yetkili merci tarafından geri alınmadıkça geçerlidir ve yürürlüktedir. Söz konusu bedellere ilişkin Kurul Kararı yürürlükte olup, meri mevzuatın bir parçasıdır. Bu karara dayanılarak dağıtım şirketlerince söz konusu bedelin tahsil edilmesi de hukuka uygundur.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1.maddesinde, bu kanunun amacının; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada baskınsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması olduğu belirtilmiş olup; aynı maddede iletim, elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kw üzerindeki hatlar üzerinden naklini; dağıtım sistemi, bir dağıtım şirketinin, belirlenmiş bölgesinde işlettiği ve/veya sahip olduğu elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini; iletim sistemi, elektrik iletim tesisleri ve şebekesini ifade ettiği vurgulanmıştır; iletim tesisi, üretim tesislerinin 36 kw üstü gerilim seviyesinden başlı olduğu noktalardan itibaren, iletim alt sahalarının orta gerilim giderleri de dahil olmak üzere dağıtım tesislerinin başlangıç noktalarına kadar olan tesisler, dağıtım tesisi ise, iletim tesislerinin bittiği noktadan itibaren, müstakilen elektrik dağıtım için tesis edilmiş tesis ve şebeke olarak tarif edilmiş, tarife ise, elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtım ve satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren düzenlemeler şeklinde tanımlanmıştır, 2.maddesinde, elektrik piyasası faaliyetlerinin, bu Kanun hükümlerine göre piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ticaret, ithalat ve ihracat faaliyetleri olduğu, piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esasların bu konun ve ilgili yönetmeliklerle düzenleneceği, 3.maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (5) numaralı alt bendinde, yönetmelik uyarınca, hizmet maliyetlerinin yansıtılmasına dair kurallar ile kayıp ve kaçakları asgariye indirecek önlemlerin uygulanmasına dair içeren hükümlerin lisanslarda yer alacağı, 4.maddesinde, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun, bu kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten, piyasa ihtiyaçlarını dikkate alınarak serbest olmayan tüketicilere yapılan elektrik satışında uygulanacak fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten ve bu fiyatlarda enflasyon nedeniyle ihtiyaç duyulacak ayarlamalara ilişkin baskınsız vuruları aynı yılın 31 Aralık tarihini geçmeyecek şekilde onaylayacağı, lisans sahibinin, bir sonraki yıl boyunca tarifelerde yapacağı aylık enflasyon ve lisansında belirtilen diğer hususlarla ilgili ayarlamaların da Kurulun onayında yer alacağı, bu tür fiyat ayarlamaları ile ilgili formüllerin Kurum tarafından bu Kanun hükümleri doğrultusunda verilen her lisansla bulunacağı, fiyat yapısı içinde, söz konusu tüzel kişilerin piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

unsurun yer alamayacağı, TE A tarafından uygulanacak iletim ek ücretinin bu hükmün istisnasını oluşturan, her lisansta yer alan fiyat formüllerinin ancak söz konusu lisansta belirtilen zamanlarda ve/veya koşullarda tadil edilebileceği, Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartlarının, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişilere uygulanacağı, bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifede öngörülen ödemelerden herhangi birisini yapmaması halinde, söz konusu hizmetin durdurulmasını da içeren usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği, tarife onayı gerektiren bir lisansın verilmesi ile birlikte, içinde bulunulan yıla ait tarifelerin de Kurulca incelenerek onaylanacağı belirtilmiş olup, aynı maddenin (b) bendinde, düzenlemeye tabi tarifeler arasında < letim Tarifeleri> sayılmış, (4) numaralı alt bendinde, dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifelerinin, elektrik enerjisinin dağıtım tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere e-iletme tarafları arasında fark gözetmeksizin uygulanacak dağıtım hizmetine ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerecek şekilde öngörülmüştür.

Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği'nin 10/1.maddesinde, <kayıp kaçak enerji miktarları perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri tarafından temin edilir.> hükmü yer almış, 28.maddesinde, iletim ve dağıtım tarifelerinde yer alan fiyatların yansıtılmasında, perakende satış tarifelerinde belirtilen abone grupları dikkate alınmak suretiyle, söz konusu tarifelerde yer alan fiyat yapısının korunmasının esas olduğu, tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişilerin gelir ve/veya fiyat tavanı hesaplamalarında yer almayan ancak tarifeleri düzenlemeye tabi diğer tüzel kişiler tarafından kendilerine fatura edilen iletim ve/veya dağıtıma ilişkin bedelleri, bu tüzel kişilerin hizmet sundukları abonelere ve/veya müşterilere uygulayacakları fiyatlara ayrıca ilave edecekleri, serbest tüketiciler açısından, iletim sistemi kullanım fiyatı ile iletim sistemi letim fiyatına ilişkin tutarların, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından, tedarikçilerden veya dağıtım sistemine bağlı serbest tüketicilerden tahsil edilebileceği, bu durumda iletim tarifesi ile dağıtım tarifesi kapsamındaki fiyatların, ödeme bildirimlerinde ayrı olarak gösterileceği hükme bağlanmıştır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 9.maddesinde, <31 Aralık 2012 tarihinde sona erecek geçici dönemde düzenlemeye tabi tarifeler üzerinden elektrik enerjisi satın alan tüketicileri, dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıkları nedeniyle var olan fiyat farklılıklarından kısmen veya tamamen koruyacak şekilde tesis edilmiş ve uygulamaya ilişkin hususları tebliğle düzenlenmiş olan fiyat e-iletme mekanizması uygulanır. Tüm kamu ve özel dağıtım şirketleri fiyat e-iletme mekanizması içerisinde yer alır. Geçici dönemi süresince ulusal tarife uygulamasının gerekleri esas alınır ve ulusal tarifede çapraz sübvansiyon uygulanır. Ulusal tarife Kurumca hazırlanır ve Kurul onayıyla yürürlüğe girer. Kurul onaylı çapraz sübvansiyon ancak Bakanlar Kurulu kararı ile değiştirilir. Geçici dönemi süresince tüm hesaplar ilgili mevzuata göre ayrı tutulur.> hükmüne yer verilmiştir. Bu kural ile dağıtım ve perakende satış şirketlerine maliyetlerini yansıtan tarifeler uygulanması sonucunda bölgeler arasında özellikle kayıp-kaçak nedeniyle oluşan ayrı farklılıkların ulusal tarifeye yansıtılmasının önlenmesi, tüketicilere ulusal bazda tek bir satış fiyatı uygulanması, toptan ve perakende satış fiyatlarına müdahale edilmeden perakende satışta rekabet ortamının ve dağıtım şirketlerinin gelirlerinin önceden tahmin edilebileceği bir mekanizmanın oluşturulması, fiyat e-iletme mekanizmasının uygulanması sürecinde oluşan kayıpların tüm kullanıcılara

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

yansıtılması için gerekli artların kurulması amaçlanmıştır, bu geçi döneminde; TEDA tarafından yapılan tarife tekliflerinde, ulusal tarife uygulamasının gereklerinin esas alınması ve abone grupları arasında çapraz sübvansiyona yer verilmesi zorunlu kılınmıştır, ve ilk uygulama dönemi için TEDA tarafından hazırlanan geçi dönemi tarifeleri ile metodolojisi, teklif edildi i ekliyle Kurul'un 24/08/2006 günlü, 875 sayılı kararı ile onaylanıp, 01/09/2006 günlü, 26276 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TEDA tarafından sunulan tarife teklifi içerisinde kayıp kaçak hedeflerinin hesaplanmasında kullanılan yöntem 2011/2015 yıllarını içeren ikinci tarife dönemi için kayıp kaçak hedeflerinin belirlenmesinde de kullanılmıştır. 16/122010 tarih ve 2932 sayılı Kurul Kararıyla 2011-2015 dönemini kapsayan ikinci uygulama dönemi için 21 da itım irketi için kayıp-kaçak hedefleri belirlenmiştir olup; tüketicilere yansıtılan kayıp-kaçak bedellerinin anılan bu hedef kayıp-kaçak oranları üzerinden hesaplanmıştır.

875 sayılı Kurul kararı ile onaylanan 20 Da itım irketi için Gelir Gereksinimi Hesaplanması ve Tarife Metodolojisinde; sosyal uyum bile eni adı altında tarifelerde yer alan çapraz sübvansiyonun ne olduğu, çapraz sübvansiyon miktarlarının nasıl hesaplanmıştır açıklanarak, faaliyetlere özgü çapraz sübvansiyon miktarları, abone grupları ile geçi döneminin her bir yılı bazında yayımlanmıştır ve bu Metodolojide; bölgesel bazda gerçek maliyetlere dayalı gelir gereksinimlerinin belirlenmesi ve tarifelerin hesaplanmasında izlenecek yöntemler gösterilmiştir olup, geçi dönemi süresince da itım ve perakende satı hizmeti faaliyetine ili kin gelir gereksinimi hesaplamalarında, her tarife yılı için bölgelere ili kin verimlilik ve hedef kayıp-kaçak oranları belirlenerek, da itım irketlerinin kontrolünde olan da itım ve perakende satı hizmeti faaliyeti için yıllara sari gelir ihtiyaçları tespit edilmiştir ve ihtiyaç duyulan bu gelirin kullanıcılara belirli bir metodoloji çerçevesinde yansıtılması öngörülmüştür. Da itım irketlerinin kontrolü dışında olan iletim ve elektrik enerjisi alım fiyatlarının ise hangi prensiplerle tarifelere yansıtılacağı ortaya konmuştur. Bunun yanında farklı ba lantı durumlarına göre tüketicilere hangi tür maliyetlerin yansıtılacağı açıklanmıştır.

Geçi döneminde öngörülen Fiyat E itleme Mekanizmasının temel amacının; toplumsal nitelikli olan a ırı yüksek kayıp-kaçakların toplumun bütünü tarafından <e it olarak> bölü ülmek suretiyle ödenmesi, geçi dönemi sonuna kadar abone grupları arasındaki çapraz sübvansiyonun tedrici olarak azaltılması ve geçi dönemi sonunda her da itım bölgesinin ve abone grubunun kendi maliyetlerine katlanmaya ba laması olduğu dikkate alındığında, bu sistemin verimli da itım irketlerinin faaliyette bulunduğu istikrarlı ve do al tekel niteli ini haiz faaliyetler dışında kalan faaliyetlerin serbest rekabet koşullarında yürütüldü ü bir piyasa yapısını hedefledi i gözetildi inde, fiyat e itleme mekanizması ile öngörülen sistemin e itlik, hakkaniyet ve nesafet ilkeleriyle ba da madı ndan söz etmek mümkün değildir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 29/12/2010 tarih ve 3002 sayılı kararı ile 01/01/2011 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 21 Da itım irketi için Tarife Uygulamalarına li kin Usul ve Esasların onaylanmasına karar verildi i ve 2999 sayılı Kurul Kararı ekinde yer alan abone grupları tanımlanıp, abone gruplarının nasıl tespit

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

edilece i hususunun açıklandı ı, dava konusu i lem ve kararlar ile tarife uygulamalarına ili kin açıklayıcı düzenlemelerin yapıldı ı anla ılmaktadır.

Tüketicilere elektrik sa lamaya yönelik hizmet sunumu sırasında teknik ve teknik olmayan nedenlere ba lı olarak ortaya çıkan ve tamamen engellenmesi ve yok edilmesine imkan bulunmayan kayıp-kaça ın belli bir hedef do rultusunda, giderek azaltılması için gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik özendirici ve te vik edici uygulamalarla; kaliteli ve sürekli elektrik hizmetini temin için gerekli önlemleri atmakla görevli bulunan davalı idarece elektrik üretim, iletim, da ıtım ve tedarikinde ortaya çıkan ve maliyetin bir parçası olan kayıp-kaçak bedelinin elektrik piyasası faaliyetlerinin düzgün yürütülmesini temin için tüketicilere yansıtılmasına ili kin uygulamada hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmamaktadır.

Hukuk Genel Kurulunun önünü gelen somut olayımızla benzer bir konu olan ve Genel Kurul için emsal te kil edebilecek olan Türk Telekomünikasyon A. tarafından, telefon abonelerinden alınmakta olan <sabit ücret> uygulamasına ili kin olarak Yüksek Genel Kurulun 13/05/2009 tarih 2009/13-122 Esas, 2009/189 Karar, 13/10/2010 tarih 2010/13-406 Esas, 2010/503 Karar, 02/04/2014 tarih 2013/13/661 Esas, 2014/440 Karar sayılı kararlarında da; <bu açık hüküm kar ısında i letmeci tarafından belirlenen tarifelerin 5809 sayılı Kanunun 14.maddesinde sayılan ilkelere uygun olup olmadığını belirlemek ve sonucunda onaylamak görev ve yetkisi aynı Kanunun 6/j maddesi gere ince <Kurum>a aittir. Kanunun 47, 48, 49.maddelerinde; Kurumun <E it Hizmet Alabilme Hakkı>, <Tüketicinin ve Son Kullanıcının Korunması>, < effafl ın Sa lanması ve Bilgilendirme> konusunda gerekli usul ve esasları belirleyece i; son kullanıcı ve tüketicilerin azami faydayı elde edebilmeleri ve hizmetlerin effaflık ilkesine uygun olarak sunulabilmesi için hizmet seçenekleri, hizmet kalitesi, tarifeler ile tarife paketlerinin yayımlanmasına ve benzer hususlarda abonelerin bilgilendirilmesine yönelik olarak i letmecilere yükümlülükler getirebilece i; i letmecilerin de, özellikle hizmetler arasında seçim yapılırken ve abonelik sözleşmesi imzalanırken tüketicilerin karar vermelerinde etkili olabilecek hususlar ile dürüstlük kuralı gere ince bilgilendirilmelerinin gerekli oldu u her durumda talep olmaksızın tüketicileri bilgilendirece i; 50.maddesinde de <Abonelik Sözle meleri> ile Kurum'un bu maddenin uygulanmasına ili kin usul ve esasları belirleyece i düzenleme altına alındı ı, Kanunun 65.maddesinde <Atıflar ve Uygulama> ba lı ı altında; <Di er mevzuatta, hizmet alanları itibariyle, 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ve 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununa yapılan atıflar ile bu kanunların kendi içinde yapılan atıfların, konuları itibariyle bu Kanuna yapılmı sayılaca ı, di er kanunların bu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmayaca ı, di er mevzuatta geçen <Telekomünikasyon Kurumu> ibaresinden <Kurum>; <Telekomünikasyon Kurulu> ibaresinden de <Kurul>un anla ılaca ının, düzenlendi i, Kurumun sektörle ilgili i lemlerine kar ı açılacak davaların ise ilk derece mahkemesi olarak Dan tay?da görülece i; bu davaların acele i lerden sayılaca ı, Kanunun <Dava Hakkı> ba lıklı 62.maddesinde hükme ba landı ı, açıklanan yasal düzenlemeler kar ısında somut olay irdelendi inde: 406 sayılı Kanunda ve 2813 sayılı Telsiz Kanununda dava hakkı konusunda herhangi bir düzenleme olmamasına kar ın, 5809 sayılı Kanun ile açıkça dava hakkı düzenlenmi ve kurumun sektörle ilgili i lemlerine kar ı açılacak davalarda ilk derece mahkemesi olarak Danı tay

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

görevlendirilmi tir.

Somut olayda; 5809 Sayılı Kanun hükümlerinin uygulama alanı bulundu u, dava ve uyu mazlı a konu sabit ücretin davacı i letmeci tarafından, Kurum onayı ile belirlenen <Tarifeler> çerçevesinde tespit edildi i, bu tarifelerin Kurum'un sektörle ilgili i lemi olmakla bunlara kar ı Danı tay?da ilk derece mahkemesi sıfatıyla dava açılıp; bu mahkemece karara ba lanabilece i; tarifenin onaylanmasına ili kin i lem bu yolla iptal edilmedikçe sabit ücretin belirlenen esaslar dahilinde alınmasına devam olunaca ı; dosyaya yansıyan böyle bir iptal kararı da mevcut olmadı ına göre Türk Telekomünikasyon A tarafından belirlenen ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından onaylanan tarife uyarınca alınan sabit ücretin, yasal bir uygulama oldu u; Danı tay tarafından iptal edilmedi i sürece sabit ücretin tarifede belirlenen miktar üzerinden alınmasında kanuna aykırı bir husus bulunmadı ı, her türlü duraksamadan uzak oldu u, öte yandan, taraflar arasındaki sözleşmenin haksız art içerdi inin kabulü için herhangi bir yasal denetim yolu açık olmayan bir hükmün sözleşme meye konulmu olmas ı gerekir.

Oysa 5809 Kanun ile sözleşmelerin düzenlenmesinin usul ve esaslarını belirleme görevini dahi Kurum?a vermi ve ayrıca somut olaydaki gibi sabit ücrete ili kin hükümlerin tarifelerle belirlenece ini, bu tarifelerin de Kurum?ca onaylanaca ını belirlemi ; bununla yetinmeyerek bu tarifelere kar ı dava yolunu da düzenlemi tir. Kurumun onay i lemine kar ı dava açılmamı veya açılıp ta reddedilmi olması durumunda tarife kanuna uygun olmakla buna dayanılarak sözleşme mede yer verilen sabit ücrete ili kin miktarın haksız art olarak kabulünün de olanaklı olmadı ı, hal böyle olunca; Tüketici Sorunlar Hakem Heyeti ve dolayısıyla da Tüketici Mahkemesi'nin sabit ücretin miktarı konusunda bir de erlendirme yapması açıklanan yasal düzenlemeler kar ısında olanaklı olmadı ı gibi, sabit ücret miktarında haksız art te kil etmedi i, davanın açıklanan bu de i ik gerekçelerle kabulü gerekirken, reddine ili kin önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırı oldu una oy çoklu u ile karar vermi tir.

Kayıp kaçak bedeli uygulaması 4688 sayılı Yasanın 1/1, 4-1, 6446 sayılı Kanunun 5/1, 17/ç, 27, geçici 1., 5496 sayılı Kanunun 6, geçici 9 ve ilgili yönetmelikler ve EPDK Kurul Kararları ve tebli leri çerçevesinde yapılmaktadır.

Somut olayda; çeki meye konu olan kayıp kaçak bedeli arzedilen kanunlar ve ikincil mevzuat hükümleri çerçevesinde EPDK tarafından belirlenerek uygulanmaktadır. 01.04.2014 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanmakta olan tarife EPDK'nun 28.12.2010 tarih ve 2999 sayılı kararı ile belirlenmi tir. Tarifelerin uygulanması elektrik irketleri için yasal zorunluluktur. Lisans sahibi irketler tarifeyi de i tiremeyece i gibi tarifede yer almayan bir bedeli de tahsil edemeyecek veya düzenlenen tarifeler kapsamında düzenlenmi bir bedeli de tahsil etmeme gibi bir davranı ta bulunamayacaklardır. Di er bir anlatımla lisans sahibi irketlerin tarifeleri uygulayıp uygulamama ve kayıp kaçak bedelini tahsil etmeme gibi bir inisiyatif bulunmamaktadır. Kayıp kaçak bedeli kurumun kanunun kendisine verdi i yetki ve görev çerçevesinde kanunun temel amaçlarına uygun ekilde belirledi i bir bedeldir. Söz konusu bedeli belirlemek üzere alınan kurul kararı kurumun genel düzenleyici i lemi olarak tüm gerçek ve tüzel ki ileri ba lar. Kayıp kaçak bedeli uygulaması kurumun kendisine verdi i yetkiye

T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2013/7-2454
Karar No: 2014/679
Karar Tarihi: 21.05.2014

dayanarak yasa ile belirlenen bir ücrettir. EPDK kurul kararları tarife ve tebliğleri EPDK Kanununun kendisine verdiği yetkiye dayanarak çıkarılmıştır. Dolayısıyla kanuna, hakkaniyete ve hukukun genel ilkelerine aykırılığın bahsedilemez.

Davaya konu kayıp kaçak bedelinin EPDK Kurumunun onayı ile ve sektörle ilgili olarak belirlenen bir ücrettir. Tüketicilere kesintisiz bir elektrik hizmeti sağlanabilmesi için üretilen elektriğin (özellikle de teknik kaybın) maliyetinin tüketicilere yansıtılması faaliyetin doğal bir sonucudur. Kanunun EPDK'ya verdiği görevler arasında kaçakların sıfırlanmasını ve teknik kayıplarında makul seviyelere indirilmesine ilişkin düzenlemeleri yapma görevi vardır. Teknik ve teknik olmayan kayıplar elektrik maliyetinin bir unsurudur. Elektriğin kesintisiz bir şekilde sağlanması için teknik ve teknik olmayan kayıpların karşılanması gerekir. Kayıpsız bir elektrik üretimi söz konusu olamaz. Kayıp kaçak bedeli EPDK Kurumunun kanunun kendisine verdiği yetki çerçevesinde ve kanunun temel amaçlarına uygun şekilde belirlediği bir bedeldir. Söz konusu bedeli belirlemek üzere alınan kurul kararı kurumun bir düzenleyici işlemi olarak tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Kayıp kaçak bedeli yasanın kendisine verdiği yetki çerçevesinde EPDK tarafından belirlendiğinden ve onaylanarak yürürlüğe girdiğinden ve bu karara karşı idari yargı yolu da açık bulunduğundan tüketicilerden alınan kayıp kaçak bedeli haksız art olarak kabul edilemez.

Sonuç olarak, tüketicilere elektrik temin etmeye yönelik hizmetlerin sunumu sırasında teknik ve teknik olmayan nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan ve ülkemiz şartları da nazara alındığında tamamen engellenmesi ve yok edilmesine imkan bulunmayan, kaliteli ve sürekli elektrik hizmeti temini için gerekli önlemlerin alınmasına yönelik olarak elektrik dağıtım şirketlerinin elektrik temininde iletim, dağıtım ve tedarikinde ortaya çıkan meri mevzuata göre maliyetin bir parçası olan kayıp-kaçak bedelinin elektrik piyasası faaliyetlerinin düzgün yürütülmesi, kaliteli ve sürekli bir elektrik hizmeti sağlanmasının temini için kayıp-kaçak bedelinin tüketicilere yansıtılmasında hukuka, meri mevzuata ve hakkaniyete aykırılık yoktur. Netice itibarıyla ortada yürütmesi gereken bir kamu hizmeti vardır ve bu kamu hizmetinin yürütülmesi için de yasayla ve ona bağlı olarak çıkarılan ikincil mevzuatla tüketicilere ek bir külfet yüklenmiştir. Kamu hizmetinin devamı içinde bir zorunluluktur. Yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, dava konusu kayıp-kaçak bedeli; yasa ile belirlenen bir ücrettir. EPDK tarafından yapılan tarife, kurul tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girmekte ve uygulanmaktadır.

Bundan ayrı olarak, taraflar arasındaki sözleşmenin haksız art içerdiği için herhangi bir yasal denetim yolu açık olmayan bir hükmün sözleşmeye konulması gerekir. Oysa az önceki açıklamalarda da izah edildiği üzere; kayıp-kaçak bedeli 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1/1, 4/1 ve aynı kanunun geçici 9.maddeleri ile EPDK'nun 28/12/2010 tarih ve 2999 sayılı kararına göre belirlenmekte ve alınmaktadır. Yüksek Genel Kurulun sabit ücret uygulamasına ilişkin uygulaması da bu yöndedir. Bu itibarla; yerel mahkemenin direnme kararının Yüksek Genel Kurulca yukarıda arz ve izah ettiğimiz gerekçeler muvacehesinde bozulması gerektiği kanaatinde olduğumuzdan Mahalli Mahkemenin direnme kararının onanması yönündeki sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. (۳۳)